

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **26 Mart 2026**

Sayı: **17941**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

42556

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 25.03.2026

Av. Mahmut TANAL
CHP Şanlıurfa Milletvekili

Son dönemde, başta Şanlıurfa olmak üzere birçok ilde çiftçilere yapılması gereken tarımsal destek ödemelerine Ziraat Bankası aracılığıyla fiilen erişilemediği, destek tutarlarının bloke edildiği veya geciktirildiği, bu uygulamanın yalnızca borçlu çiftçilerle sınırlı kalmadığı, borcu bulunmayan çiftçilerin dahi destek ödemelerine zamanında ulaşamadığı görülmektedir.

Tarımsal destek ödemeleri, üretimin sürdürülebilirliği ve çiftçinin ekonomik varlığını koruması açısından doğrudan gelir niteliği taşımakta olup, bu ödemelere müdahale edilmesi çiftçinin üretim gücünü zayıflatmakta ve kamu tarafından sağlanan desteğin amacını ortadan kaldırmaktadır.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde düzenlenen hukuk devleti ilkesi ile 45'inci maddesinde devlete yüklenen çiftçiye koruma ve destekleme görevi birlikte değerlendirildiğinde; hak edilmiş tarımsal destek ödemelerinin bloke edilmesi, geciktirilmesi veya üçüncü kişi ve kurumların müdahalesine açık hale getirilmesi hukuki güvenlik ve belirlilik ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Bu kapsamda; destek ödemelerine fiilen erişimin engellenmesinin hukuki dayanağının bulunup bulunmadığı, bu uygulamanın hangi idari kararlarla yürütüldüğü, kamu kaynaklarının çiftçiye ulaşmadan bloke edilmesinin gerekçesi, bu süreçte ortaya çıkan zararların boyutu ve sorumluların kimler olduğu hususlarının açık şekilde ortaya konulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Çiftçilere yapılması gereken tarımsal destek ödemelerine Ziraat Bankası aracılığıyla fiilen erişilemediği, bu ödemelerin bloke edildiği veya geciktirildiği doğru mudur?
2. Bu uygulama hangi idari karar veya talimat doğrultusunda yürütülmektedir?
3. Tarımsal destek ödemelerinin elektrik borcu veya benzeri gerekçelerle bloke edilmesi veya geciktirilmesi hukuken mümkün müdür? Bu uygulamanın açık yasal dayanağı nedir?
4. Borcu bulunmayan çiftçilerin destek ödemelerine erişememesi veya gecikmeli erişmesi söz konusu ise, bunun nedeni nedir?
5. Tarımsal destek ödemelerine erişemeyen veya gecikmeli erişen çiftçi sayısı kaçtır? Bu durumdan etkilenen toplam ödeme tutarı ne kadardır?

6. Destek ödemelerinin zamanında yapılmaması nedeniyle çiftçilerin uğradığı maddi zararlar (üretim kaybı, borç yükü, finansman maliyeti vb.) Bakanlığınızca hesaplanmış mıdır?
7. Bu zararların karşılanmasına yönelik herhangi bir tazmin, faiz veya telafi mekanizması uygulanmakta mıdır?
8. Tarımsal destek ödemelerinin çiftçiye ulaşmadan önce banka veya üçüncü kurumlar tarafından bloke edilmesi kamu kaynaklarının amacı dışında kullanılması sonucunu doğurmakta mıdır? Bu durum kamu zararı olarak değerlendirilmiş midir?
9. Ziraat Bankası'nın bu süreçteki uygulamalarına ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir denetim veya inceleme bulunmakta mıdır?
10. Bu kapsamda Ziraat Bankası yetkilileri ile sorumluluğu bulunan diğer kamu görevlileri hakkında herhangi bir idari, disiplin veya adli süreç başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa kapsamı nedir, başlatılmadıysa gerekçesi nedir?
11. Tarımsal destek ödemelerinin kesintisiz ve zamanında çiftçiye ulaşmasını sağlamak amacıyla Bakanlığınızca alınan veya alınması planlanan somut tedbirler nelerdir?
12. Tarımsal destek ödemelerinin üçüncü kişi veya kurumlar tarafından bloke edilmesini önlemeye yönelik açık bir yasal düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?